

Nr 213

Av herr Hamrin i Kalmar m. fl., om bibehållande av professuren i
fotografi vid tekniska högskolan i Stockholm.

(Lika lydande med motion nr 164 i Första kammaren)

I årets statsverksproposition har ecklesiastikministern föreslagit indragning av professuren i fotografi vid tekniska högskolan i Stockholm, sektionen för teknisk fysik, och ersatt densamma med en universitetslektor. Mot detta förslag kan allvarliga erinringar göras.

I det svenska samhället spelar fotografien en för många ändamål mycket viktig roll, som i framtiden kan förväntas bli ännu större. Det föreligger ett avsevärt antal vetenskapliga och tekniska områden där fotografien är av grundläggande betydelse och för vilka kontinuerlig forskning i ämnet är avgjort väsentlig och i vissa fall av oumbärlig karaktär. Bland sådana områden kan följande särskilt framhållas.

Röntgenfotografien med dess synnerligen stora betydelse för medicin och materialkontroll.

Reproduktionstekniken.

Kartläggningsverksamheten, som numera i stor omfattning grundas på flygfotografering samt den för många tillämpningar inom lantmäteri, skogsväsen, geologi m. m. så betydelsefulla tolkningen av flyg- och markbilder.

Arkeologi och kulturminnesvård där fotografien i allt större omfattning särskilt användes för att för framtiden bevara utseende och geometriska egenskaper hos föremål som hotas av förstörelse.

Arkivfotografering, en verksamhet som ständigt vinner ökad tillämpning och som av lätt insedda skäl är av den största betydelse för rationaliseringen av arkivvården.

Teknisk forskning av skilda slag där fotografiska registreringsmetoder vinner alltmera ökad användning.

Astronomi och rymdforskning.

Fotogrammetrien som är läran om mätningar i fotografiska bilder för att bestämma geometriska egenskaper hos de fotograferade föremålen.

Ett stort antal angelägna forskningsuppgifter föreligger inom fotografien av den största betydelse för de nämnda tillämpningsområdena och därmed för stora delar av den svenska samhällsverksamheten. Bland de viktigaste uppgifterna kan särskilt nämnas utarbetning av metodik för kontroll av

den grundläggande kvaliteten hos material och instrument inom fotografien samt den fotografiska bildens kvalitetsförhållanden från olika aspekter, t. ex. den s. k. upplösningsförmågan. Toleransfrågorna synes därvid av uppenbara skäl vara synnerligen väsentliga. En annan fråga som är av särskild betydelse för arkivfotografering och tillämpningar inom arkeologi och kulturminnesvård gäller den fotografiska bildens hållbarhet. Bilden skall vara ett dokument, som för framtiden skall bevara de fotografiska akternas innehåll respektive föremålets utseende och geometriska karaktär. Frågan om bildmaterialets hållbarhet är emellertid långt ifrån tillräckligt undersökt, och det finnes starka skäl att ägna avsevärd forskning åt detta synnerligen väsentliga problem som är av specifik fotografisk karaktär. Hela den omfattande arkivfotograferingen — som till stor del utföres med statliga medel — vore ett slag i luften om den fotografiska bilden har en mera begränsad livslängd än som hittills förmodats. De allvarliga erinringar, som beträffande hållbarhet hos fotografiskt bildmaterial framfördes i utredningen »Arkiv- och biblioteksfilmning» SOU 1951:36, fordrar ett omfattande forskningsarbete som ännu icke hunnit utföras och som helt torde utebli om professuren i fotografi indrages.

Vidare kan framhållas, att den ifrågavarande professuren är den enda i sitt slag i Skandinavien och f. ö. i hela norra Europa. Den forskningsverksamhet, som bedrivs i andra länder, t. ex. i Tyskland, England och USA, är i betydande omfattning bunden till tillverkare och andra kommersiella företag inom branschen.

Med hänsyn till den uppenbara och stora betydelsen av fri forskning samt högklassig undervisning på högskolenivå i ämnet fotografi är det angeläget att den nuvarande professuren i ämnet behålles vid tekniska högskolan i Stockholm. Även om tillgången till kompetenta sökande till befattningen f. n. är begränsad bör en ökad specimineringsverksamhet stimuleras om professuren bibehålles. Om den däremot indrages torde intresset för forskning inom området allvarligt påverkas med uppenbara konsekvenser för alla de områden där fotografien tillämpas.

På grund av ovanstående får vi härmed föreslå,

att riksdagen med ändring av förslaget i statsverkspropositionen, ecklesiastikdepartementet (E 14), måtte besluta att bibehålla professuren i fotografi vid tekniska högskolan i Stockholm.

Stockholm den 25 januari 1966

Sven G. Andersson

Elias Jönsson
i Ingemarsgården

Mac P. Hamrin
i Kalmar
Bertil Rubin